

HUMANIZAM

- antički uzori, latinski jezik
- središta na jadranskoj obali, otocima i na dvorovima stranih vladara (dvor Matije Korvina)

HRVATSKI HUMANIZAM

- (od početka 15. do kraja 16. st.)
- antičke vrste: ep, elegija, epigram
- heksametar
- Ivan Česmički/Janus Pannonius: *U smrt majke Barbare* (elegija), epigrami
- Juraj Šižgorić Šibenčanin: *Elegija o pustošenju Šibenskog polja: Tri knjige elegija i lirskih pjesama* (Mleci, 1477.)
- Antun Vrančić: *Putovanje iz Budima u Drinopolje; O smještaju Ilirije i o gradu Šibeniku*
- Ilija Crijević: *Oda Dubrovniku*

SPLIT - MARKO MARULIĆ (1450. - 1524.)
„otac hrvatske književnosti“

LATINSKI JEZIK

- Davidijada (ep)
- De institutione bene vivendi per exempla sanctorum
- Evangelistarium
- Quinquaginta parabola
- Poslanica papi Hadrijanu VI.

HRVATSKI JEZIK

- Judita (Mleci, 1521.)-kršćansko-vergilijanski ep
- posveta don Dujmu Balistriliću
- invokacija, 6 libara (pjevanja); dvostruko rimovani dvanaesterac
- Molitva suprotiva Turkom
- Suzana (spjev)

HUMANISTIČKA SREDIŠTA

- Dalmacija pod mletačkom vlašću ranije, sjever nešto kasnije jer je pod turskom vlašću
- kao humanistička središta južne Hrvatske tijekom 15.st. oblikovat će se gradovi Zadar, Šibenik, Split, Trogir, Dubrovnik, otoci Hvar i Korčula te poluotok Istra.

ZADAR

- Juraj Benja – prvi humanist i Juraj Divnić – ninski biskup

ŠIBENIK

- Juraj Šižgorić: Tri knjige elegija i lirskih pjesama, 1477. – **prva hrvatska pjesnička inkunabula** (Elegija o pustošenju Šibenskog polja)
- Antun Vrančić, Epistulae/Pisma; Putovanje iz Budima u Drinopolje
- Faust Vrančić – izumitelj, leksikograf

DUBROVNIK

- Ilija Crijević – lirska poezija na latinskom jeziku - prvi hrvatski **poeta laureatus** – Elegije Flaviji
- Karlo Pucić, Ludovik Crijević Tuberon, Jakov Bunić, Ivan Gučetić, Damjan Benešić, Nikola Gučetić

ISTRA

- Matija Vlačić Ilirik – teolog, crkveni povjesničar

SJEVERNA HRVATSKA

- Ivan Česmički – lirska poezija na latinskom – U smrt majke Barbare
- Pavao Skalić (enciklopedist)